

Sygn. akt II Ca 653/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 12 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Ciesielska

Sędziowie: SSO Teresa Strojnowska

SSO Anna Pniewska

Protokolant: starszy protokolant sądowy Agnieszka Baran

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 grudnia 2015 r. w Kielcach sprawy

z powództwa Wspólnoty Mieszkaniowej Nieruchomości przy ulicy (...) w K.

przeciwko (...) S.A. Oddział w S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 18 grudnia 2014 r. sygn. VIII C 1182/14

uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie w całości i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Kielcach do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 653/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 grudnia 2014 r. sygn. VIII C 1182/14 w sprawie z powództwa Wspólnoty Mieszkaniowej Nieruchomości przy ul. (...) w K. przeciwko (...) S.A. Oddział w S. o zapłatę, Sąd Rejonowy w Kielcach zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 18 000,00 zł z ustawowymi odsetkami od kwoty 5 700,00 zł od dnia 30 lipca 2014r. do dnia zapłaty, od kwoty 12 300,00 zł od dnia 18 września 2014r. do dnia zapłaty (pkt I), oddalił powództwo w pozostałej części (pkt II), orzekł o kosztach procesu na rzecz strony powodowej (pkt III).

Sąd Rejonowy ustalił, że w budynku wielolokalowym usytuowanym na działce oznaczonej nr (...), położonej w K. przy ul. (...), zasilanym energią elektryczną, w pomieszczeniu na parterze o powierzchni 26 m², znajduje się urządzenie stacji transformatorowej, należące obecnie do (...) S.A. w L. Oddział w S.. Pomieszczenie zajęte przez stację transformatorową o nazwie (...), numer inwentarzowy (...), jest tak wykorzystywane od 1964r.

W okresie od lipca 2004r. do lipca 2014r. (...) w L. Oddział w S. korzystał na zasadach wyłączności z pomieszczenia na parterze, w którym znajdowała się stacja transformatorowa.

Właściciele wyodrębnionych lokali mieszkalnych stanowiących odrębne nieruchomości utworzyli Wspólnotę Mieszkaniową (...) przy ul. (...) w K. i na podstawie umowy zawartej w dniu 4 marca 2008r. Nr (...) sprawowanie zarządu nieruchomością wspólną wraz z prawem reprezentowania Wspólnoty powierzyli Przedsiębiorstwu (...) Sp. z o.o. w K..

Strony prowadziły negocjacje w celu uregulowania zakresu i sposobu korzystania przez pozwanego z powyższego pomieszczenia za odpłatnością i zawarcia stosownej umowy.

Pozwany zaproponował kwotę 150,00 zł miesięcznie, na co powód wyraził zgodę, ostatecznie nie doszło jednak do zawarcia umowy.

Pismem z dnia 19 września 2013r. powód wezwał pozwanego do uiszczenia kwoty 5 700,00 zł za okres od sierpnia 2010r. do września 2013r. z tytułu korzystania z pomieszczenia na parterze zajętego przez stację transformatorową, Pozwany nie wyraził zgody na dokonywanie jakichkolwiek opłat, zarzucając, iż nie znajduje uzasadnienia do uiszczania miesięcznych opłat za korzystanie z w/w pomieszczenia.

Wobec takiego stanowiska powód w pozwie, złożonym w dniu 30 lipca 2014r., wystąpił z żądaniem zapłaty wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez pozwanego z pomieszczeń Wspólnoty, za okres od lipca 2004r. do lipca 2014r. w wysokości 18 000,00 zł, licząc po 150 zł za jeden miesiąc.

W tak ustalonym stanie faktycznym sąd uznał powództwo za zasadne w znacznej części. Podniesiony przez pozwanego zarzut zasiedzenia służebności, nie zasługiwał w ocenie Sądu Rejonowego na uwzględnienie, co przeanalizował w uzasadnieniu.

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając go w całości i zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego, w szczególności art.172 k.c. poprzez nieuwzględnienie zarzutu zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz poprzednika prawnego pozwanego i w konsekwencji nie uznanie bezskuteczności żądań pozwu.

W piśmie procesowym z dnia 21 grudnia 2015r. (k.187) pozwany uzupełnił zarzuty apelacji i zaskarżonemu wyrokowi dodatkowo zarzucił:

I. nieważność postępowania (art.379 pkt 2 k.p.c. w zw. z art.64 k.p.c. i art.199 §1 pkt 3 k.p.c. poprzez przyjęcie, że Oddział osoby prawnej posiada zdolność sądową,

II.naruszenie art.222 §2 k.c. w zw. z art.224 k.c. i art.225 k.c. w zw. z art.230 k.c. i art.352 k.c. poprzez błędne zastosowanie, polegające na przyjęciu, że podmiot będący użytkownikiem wieczystym jest uprawniony do żądania od osoby korzystającej z nieruchomości w ramach służebności przesyłu, wynagrodzenia za korzystanie z nieruchomości oddanej mu w użytkowanie wieczyste.

W oparciu o powyższe zarzuty pozwany wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i odrzucenie powództwa, ewentualnie o uchylenie wyroku sądu I w całości i zniesienie postępowania w całości lub oddalenie powództwa w całości i zasądzenie na rzecz strony pozwanej kosztów postępowania za obie instancje według norm przepisanych.

Powód na rozprawie apelacyjnej przed Sądem Okręgowym wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego według norm przepisanych, podniósł, że zarówno ustalenia sądu jak i zasądzona kwota są prawidłowe. Takie stanowisko prezentował do zakończenia postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja jest zasadna w zakresie zarzutu zarzucającego nieważność postępowania z powodu braku zdolności sądowej strony pozwanej, co prowadzi do uchylecia zaskarżonego wyroku i zniesienia postępowania w sprawie. Z tego powodu pozostałe zarzuty apelacji nie wymagają omówienia.

Zasadny okazał się najdalej idący zarzut apelacji, dotyczący nieważności postępowania. Powód w pozwie jako stronę pozwaną wskazał (...) S.A. Oddział w S.” (k.3). W kolejnych pismach procesowych również tak określał stronę pozwaną (k.91). Także w wyroku wydanym przez Sąd Rejonowy w dniu 18 grudnia 2014r. strona pozwana została określona jako (...) S.A. Oddział w S.”, od niej też została zasądzona kwota dochodzona w pozwie (k.101).

Ma rację pozwany, że tak określona strona pozwana, stosownie do treści art.33 k.c. i art.301 oraz nast. k.s.h., nie ma osobowości prawnej, a więc także i zdolności sądowej (art.64 §2 i 2 k.p.c.). Osobowość taką posiada spółka (...) S.A. w L.”. Oddziały tej spółki nie są wyposażone w osobowość prawną. Pozwany do pisma przygotowawczego z dnia 7 listopada 2014r. dołączył wypis z KRS Nr (...), który określa nazwę spółki jako (...) S.A. w L.” oraz jej Oddziały, które nie są wyposażone w odrębną podmiotowość prawną (k.71 in.).

W tej sytuacji wyrok nie mógł zapaść przeciwko podmiotowi nie mającemu osobowości prawnej i zdolności sądowej. Brak jest podstaw do uznania takiego oznaczenia strony pozwanej w wyroku jako oczywistej omyłki lub niedokładności, podlegającej sprostowaniu, bowiem Sąd Rejonowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu, w którym powód jako stronę pozwaną wskazał (...) S.A. Oddział w S.”. Nie jest też dopuszczalna zmiana po stronie pozwanej na etapie postępowania apelacyjnego wobec wyrażonego w art.391 §1 zd.2 k.p.c. zakazu zmian podmiotowych.

Zdaniem Sądu Okręgowego nie ma jednak podstaw do odrzucenia pozwu, na podstawie art.199 §1 pkt 3 k.p.c., bowiem brak zdolności sądowej po stronie pozwanej jest w niniejszej sprawie brakiem usuwalnym. Artykuł 199 §2 k.p.c. uzależnia odrzucenie pozwu od bezskuteczności próby w toku procesu, sanacji braku przesłanki. W myśl tego przepisu sąd odrzuci pozew z powodu braku zdolności sądowej jednej ze stron dopiero wówczas, gdy brak taki nie zostanie uzupełniony.

Na etapie wstępnego badania pozwu brak ten nie był dostrzeżony i powód nie został wezwany do jego usunięcia w zakresie wykazania zdolności sądowej strony pozwanej. Uszło to uwadze Sądu Rejonowego i obu stronom procesu. Strona pozwana zarzut braku zdolności sądowej podniosła dopiero w toku postępowania apelacyjnego w piśmie procesowym z dnia 21 grudnia 2015r. (k.187).

Z uwagi na to, że powód wskazał w pozwie stronę pozwaną nie mającą osobowości prawnej i zdolności sądowej oraz, że przeciwko tak określonej stronie został wydany wyrok przez Sąd I instancji, Sąd Okręgowy uznał, że zachodzi nieważność postępowania z przyczyny wskazanej w art.379 pkt 2 k.p.c., która uzasadniała uchylene wyroku i zniesienie postępowania w zakresie dotkniętym nieważnością oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Nieważnością było dotknięte całe postępowanie, gdyż toczyło się od początku przeciwko stronie, która nie miała zdolności sądowej. Sąd Rejonowy rozpoznając ponownie sprawę w pierwszej kolejności podejmie czynności mające na celu usunięcie braku w zakresie zdolności sądowej strony pozwanej, a jeżeli brak ten zostanie poprawnie usunięty, przeprowadzi postępowanie rozpoznawcze w oparciu o twierdzenia, dowody i zarzuty zgłoszone przez strony.